

Rondje Molletjesveer (2)

Aan het eind van het jaagpad gaan we rechtsaf en lopen we een stukje door het industriegebied Molletjesveer. Bij het afvalstation Westknollendam van de HVC slaan we rechtsaf en bereiken we tenslotte de verkeerslichten waar we de N246 oversteken. De weg naar Westknollendam laten we links liggen en we lopen daarna de Noorddijk af. Deze dijk is al in de tweede helft van de Middeleeuwen door de toenmalige bewoners aangelegd. Niet alleen ter bescherming tegen het water, maar ook als looppad naar het noorden. Dit is het gebied waar de komende jaren enorme veranderingen zullen plaatsvinden.

Aan de linkerkant zien we de jachthaven ZVV Westknollendam en recht voor ons is een fraai

bos. Het ziet er mooier uit dan het is, want dit gebiedje, het eiland van Bloemendaal, is een oude, verlaten vuilnisbelt. Al snel zien we de contouren van de oude veevoederfabriek De Ster, later de Groeneboer van Wessanen. De fabriek stond bekend om zijn innovatie op het gebied van veevoer en had daarvoor ook een aantal proefboerderijen.

Van het gebouwencomplex is alleen de oude fabriek blijven staan. Nu staan er rond de oude fabriek een fors aantal pakhuisvormige gebouwen waarin veel appartementen zijn opgenomen. Ook in het voormalige fabrieksgebouw komen nieuwe woningen.

Vanaf 2008 heeft de Historische Vereniging Wormerveer vier jaar lang gewerkt om een maquette van Wormerveer te maken, zoals dat er in 1730 moet hebben uitgezien. Op deze maquette is te zien dat er aan de Noorddijk tot aan de eerste woningen maar liefst twaalf industriemolens hebben gestaan.

Op de foto van een deel van de maquette is de indrukwekkende rij van industriemolens te zien. Van rechts naar links zijn dit De Vrijheid, De Groeneboer, De Boerin, De Bezem, De Boerenjongen, De Kikkert, De Witte Bijl, De Bonte Kraai, De Vos, De Schilp, De Rozenboom en De Jonge Haas. Vrijwel alle molens werkten voor de voedselproductie. Vooral leden van de Wormerveerse ondernemersfamilie Laan zorgden in de 19^e eeuw voor de exploitatie. Wat opvalt is dat de molens buitendijks waren gebouwd. Dit was noodzakelijk voor de aanvoer van grondstoffen en de afvoer van producten. Over de weg was namelijk geen transport mogelijk, het vervoer vond vrijwel uitsluitend over het water plaats. Door het veranderen van de productieprocessen werd de windkracht in de loop van de 19^e eeuw vervangen door stoomkracht en werden de molens stuk voor stuk gesloopt.

Voordat met de bouw van het Brokkingcomplex is begonnen, werd er een uitgebreid archeologisch onderzoek gedaan naar de molen De Vrijheid. Dit is de eerste molen, die we vanaf het eiland Bloemendaal tegen komen. De Vrijheid is in 1741 als pelmolen gebouwd, maar werd al tien jaar later als oliemolen ingericht. De molen werd in 1896 afgebroken en verplaatst naar Alkmaar.

Van molen De Bezem is nog te vertellen dat de molenshuur in 1976 is verplaatst naar de Zaanse Schans.

Van oliemolen De Kikkert is bekend dat deze oliemolen in 1632 in Westzaan is gebouwd en in 1640 is overgeplaatst naar Wormerveer.

Ook het pakhuis van oliemolen De Bonte Kraai is op de Zaanse Schans terecht gekomen en is nu een pannenkoekenrestaurant.

Terwijl aan de rechterkant van de Noorddijk de weilanden al lang gevuld zijn met het bedrijventerrein Noorderveld, zien we aan de linkerkant de indrukwekkende gebouwen van oliefabriek De Tijd en meelfabriek de Vlijt.